Vooronderzoek aan de Broechemsesteenweg te Boechout

deel II

Elly N.A. Heirbaut
Kasper Dupré
Amber Van den Wijngaert

LAReS

Lowlands
Archaeological
Research
Service

Colofon

Titel: Vooronderzoek aan de Broechemsesteenweg te Boechout. Deel II.
Auteur: E.N.A. Heirbaut, Kasper Dupré & Amber Van den Wijngaert
Grafische illustraties/GIS: LAReS

Rapportnummer: LAReS-rapport 1152
Bekrachtigde archeologienota: ID 24915

Projectleider: E.N.A. Heirbaut (OE/ERK/Archeoloog/2016/00162)
Veldwerkleider: Kasper Dupré (OE/ERK/Archeoloog/2025/00009)
Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service
Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: november 2025
Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: terreinfoto

© LAReS. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LAReS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel II. Programma van Maatregelen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 4

2. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS 5

3. ONDERZOEKSOPDRACHT EN ONDERZOEKSVRAGEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

3.1. ONDERZOEKSDOELEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
3.2. ONDERZOEKSVRAGEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

4. ONDERZOEKSSTRATEGIE EN VOORWAARDEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

4.1. ONDERZOEKSMETHODIEK VELDWERK FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
4.1.1. ALGEMEEN **FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.**
4.1.2. SPECIFIEKE METHODOLOGIE **FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.**
4.2. STAALNAME EN CONSERVATIE FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
4.3. VOORZIENE AFWIJKINGEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
4.4. BEOORDELINGSCRITERIA ONDERZOEKSDOELSTELLINGEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
4.5. RISICOANALYSE FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

5. PERSONEELSEISEN, TERMIJNEN EN KOSTENRAMING FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

5.1. NOODZAKELIJKE COMPETENTIES FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
5.1.1. ARCHEOLOGEN EN ARCHEOLOGISCHE SPECIALISTEN **FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.**
5.1.2. ARCHEOLOGISCH MACHINAAL GRAAFWERK **FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.**
5.2. KOSTENRAMING EN DUUR VAN DE OPGRAVING FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
5.3. BEWAREN EN DEPONEREN VAN HET ARCHEOLOGISCH ENSEMBLE FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

LITERATUUR FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

GERAADPLEEGDE WEBSITES FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
GERAADPLEEGDE LITERATUUR FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

LIJST VAN FIGUREN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

LIJST VAN BIJLAGEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

1. Inleiding

Het onderzoeksgebied maakt deel uit van een uitgestrekt plangebied dat zich uitstrekt over het tracé van de Broechemsesteenweg, de Ranstsesteenweg en de Grotehoeveweg. (gemeente Broechem (Ranst), provincie Antwerpen) (Figuur 1). Het onderzoeksgebied grenst in het westen aan de Ranstsesteenweg en in het zuiden aan de Van den Nestlaan Het is gelegen tussen de bewoningskernen van Vremde (ten westen), Broechem (ten oosten) en Lier (ten zuiden). Het omvat één perceel met een totale oppervlakte van ca. 7.696 m² (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Het terrein is in gebruik als akkerland en maakt deel uit van de vernieuwing van de riolering en wegenis van de eerder genoemde straten. Het zal in het kader van dit project ingericht worden als werfzone/zone voor grondverbetering.
In een tweede fase zal de werfbegeleiding worden uitgevoerd. Beide terreinen worden afzonderlijk gerapporteerd.

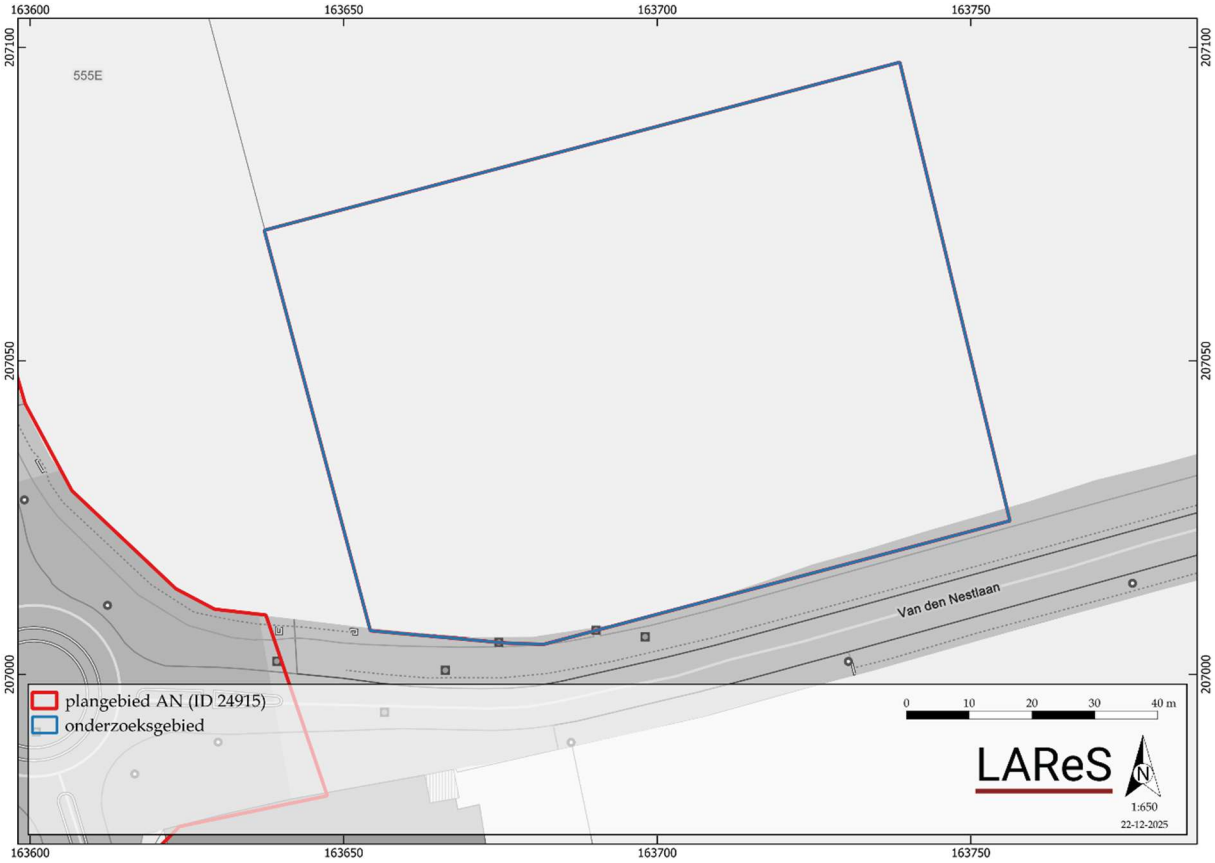

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

2. Administratieve gegevens

Naam site/toponiem	Broechem (Ranst), Zolder	
Ligging	Broechemsesteenweg-Ranststesteenweg-Van den Nestlaan zn., 2520 Ranst	
Kadastrale gegevens	Ranst, 3e afdeling, sectie C, perceel 556B	
Bounding Box	X	Y
	163398.30717591385	206876.57094405187
	164074.94210940754	207266.45105322325
Onderzoek	Vooronderzoek	
Projectcode	2025J267 (landschappelijk bodemonderzoek) 2025J273 (proefsleuvenonderzoek)	
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut (erkend archeoloog) Timothy Nuyts (veldwerkleider PS, erkend archeoloog) Kasper Dupré (veldwerkleider LBO, erkend archeoloog)	
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162 Timothy Nuyts: OE/ERK/Archeoloog/2017/00175 Kasper Dupré: OE/ERK/Archeoloog/2025/00009	
Termijn veldwerk	5 november 2025 (landschappelijk bodemonderzoek) 7 november 2025 (proefsleuvenonderzoek)	
Oppervlakte plangebied	ca. 7.696 m²	
Geplande ingreep	aanleg riolering en vernieuwing wegenis, werfzone en grondverbetering	
Geldende wetgeving en voorwaarden	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.	
Randvoorwaarden	Nvt.	
Doelstelling	Het doel van het vooronderzoek is om na te gaan of er archeologische resten in het projectgebied aanwezig zijn, hoe ze dateren, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief en hoe hiermee dient te worden omgegaan.	
Thesaurus	landschappelijk bodemonderzoek, proefsleuven	

3. Aanbevelingen

Op basis van het reeds uitgevoerde bureauonderzoek bleek dat het terrein een middelhoge potentie had.
In eerste instantie is een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat het terrein geen sterke verstoringsgraad heeft, en dat er sprake is van een A-C-bodemopbouw. Hiermee kon de aanwezigheid van een in situ bewaarde steentijdartefactensite worden uitgesloten. Bewoning/begraving uit de perioden vanaf het neolithicum kunnen hier echter nog wel sporen hebben achtergelaten.
Om dit te onderzoeken is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek bevestigde de bodemopbouw die tijdens het landschappelijk bodemonderzoek was vastgesteld. Tijdens dit onderzoek zijn enkele archeologische sporen aangetroffen. Het gaat om enkele (paal)kuilen uit de metaaltijden, die alleen grofweg aan de hand van de weinige handgevormde scherven die gevonden zijn gedateerd kunnen worden. Wellicht kunnen de sporen in de ijzertijd worden geplaatst. Diagnostische scherven ontbreken echter, waardoor een meer gedetailleerde datering niet gegeven kan worden. Om te evalueren of het gaat om een behoudenswaardige site, zijn enkele uitbreidingen gemaakt ter hoogte van de vastgestelde sporen. Dit leverde echter geen afdoende informatie op om het terrein te klasseren als een behoudenswaardige site: er werden geen plattegronden vastgesteld, het aantal sporen is zeer laag en bovendien liggen deze sterk verspreid en zonder enig verband met elkaar. Ten slotte blijkt ook het aantal vondsten zeer laag te zijn.

Naast het beperkte aantal sporen en vondsten, dient ook de impact van de geplande werken in ogenschouw te worden genomen. Dit terrein zal ingericht worden als werfzone. Hiervoor wordt maximaal 30 cm afgegraven, waarna er geotextiel wordt gelegd. Hierboven wordt 20 cm steenslag aangebracht, waarop de rest van de werken zullen worden uitgevoerd.
Het archeologische niveau bevindt zich op een diepte tussen 60 en 70 cm -mv. Dit betekent, dat de weinige sporen die gevonden zijn, in situ bewaard kunnen blijven aangezien er een buffer gegarandeerd kan worden van minstens 30 cm onder de steenslag.

3.1. Aanbevelingen

Omwille van bovenstaande conclusies en argumenten kan besloten worden dat op dit terrein geen verder onderzoek gedaan moet worden. Niet alleen is het aantal sporen en vondsten zeer beperkt, en kan er met andere woorden slechts een zeer geringe kenniswinst worden gegenereerd. Daarenboven blijkt dat de geplande werken het archeologisch niveau niet zullen raken, en dat er een buffer van minstens 30 cm tussen de onderkant van de werken en de top van het archeologisch niveau gegarandeerd kan blijven. Bovendien wordt de bodem op een diepte van 30 cm -mv ook nog afgedekt met geotextiel, zodat de weinige sporen ongeroerd in situ bewaard kunnen blijven.
Om deze reden is er geen programma van maatregelen voorzien.